

«Այբ» կրթական հիմնադրամ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	7
Համախմբված սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Համախմբված դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Այբ» կրթական հիմնադրամի հիմնադիրներին

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ եզրակացություն

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Այբ» կրթական հիմնադրամի (այսուհետ՝ «Կազմակերպություն») և նրա դուստր կազմակերպության (այսուհետ՝ միասին «Ժումբ») կից ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2014թ., հաշվետու տարվա համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, համախմբված սեփական կապիտալում փոփոխությունների և համախմբված դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական ծանոթագրությունները:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Այս պատասխանատվությունը ենթադրում է սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար տեղին ներքին վերահսկողության համակարգի մշակում, ներդրում և կիրառում: Այս պատասխանատվությունը ենթադրում է նաև համապատասխան հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրություն և կիրառություն, ինչպես նաև ողջամիտ հաշվապահական գնահատականների օգտագործում:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի արդյունքում արտահայտել կարծիք սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Բացառությամբ «Վերապահումով կարծիք արտահայտելու համար հիմքեր» պարագրաֆից մենք աուդիտի անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի համապատասխան պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողությունից, ներառյալ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների նպատակահարմարության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավականաչափ են և համապատասխան մեր կարծիքի հիմք հանդիսանալու համար:

*«Այր» կրթական հիմնադրամ
Համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ*

հազ. դրամ		2014թ.	2013թ. վերաներկա յացված	1 հունվարի 2013թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ	11	274,102	226,823	162,661
Ոչ նյութական ակտիվներ	12	4,556	51,396	46,218
Անավարտ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	13	1,293,864	1,269,971	1,117,027
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվներ ձեռք բերելու համար	14	78,801	80,439	52,351
Տրված երկարաժամկետ փոխառություններ	17	24,735	-	-
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ հետաձգված ծախսերի գծով		11,931	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	19	18,462	6,549	2,845
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		1,706,451	1,635,178	1,381,102
Ընթացիկ ակտիվներ				
Պաշարներ	15	15,617	9,731	23,812
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	16	51,402	8,821	16,162
Տրված կանխավճարներ		97,193	16,953	13,766
Տրված փոխառություններ	17	11,228	24,196	-
Տրված կանխավճարներ շահութահարկի գծով		-	-	197
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18	140,710	77,748	24,322
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		316,150	137,449	78,259
Ընդամենը ակտիվներ		2,022,601	1,772,627	1,459,361
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Սեփական կապիտալ				
Զբաղիչված շահույթ		41,275	9,747	-
Ընդամենը սեփական կապիտալ		41,275	9,747	-
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ				
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	20	1,629,547	1,424,407	1,126,157
Վարկեր և փոխառություններ	22	3,892	-	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,633,439	1,424,407	1,126,157
Ընթացիկ պարտավորություններ				
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	21	-	100,406	83,796
Վարկեր և փոխառություններ	22	28,088	67,001	110,885
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	23	97,026	119,515	92,522
Ստացված կանխավճարներ	24	218,838	49,798	46,001
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		3,935	1,753	-
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		347,887	338,473	333,204
Ընդամենը պարտավորություններ		1,981,326	1,762,880	1,459,361
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		2,022,601	1,772,627	1,459,361

Համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի 10-ից 35-րդ էջերում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

*«Այր» կրթական հիմնադրամ
Համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար*

հազ. դրամ		2014թ.	2013թ. վերաներկայացված
Հասույթ	5	630,718	297,275
Այլ եկամուտ	6	459,881	352,328
		1,090,599	649,603
Օգտագործված հումք և նյութեր		(91,003)	(52,035)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	7	(551,331)	(378,831)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		(53,849)	(37,373)
Ոչ նյութական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստներ		(48,372)	-
Այլ ծախսեր	8	(310,432)	(169,765)
Ֆինանսական ծախսեր	9	(7,584)	(5,059)
Ֆինանսական եկամուտ	9	1,429	1,452
Գործունեության արդյունք մինչև շահութահարկով հարկումը		29,457	7,992
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	10	2,071	1,755
Տարվա արդյունք		31,528	9,747
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ տարվա համար		31,528	9,747

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2015 թվականի դեկտեմբերի 25-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Դավիթ Սահակյան
Գործադիր տնօրեն

Գրիգոր Գաբրիելյան
Գլխավոր հաշվապահ

հազ. դրամ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2013թ.	-	-
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք		
Տարվա շահույթ, վերաներկայացված (ծնթգ. 2(ե))	9,747	9,747
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	9,747	9,747
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2013թ., վերաներկայացված	9,747	9,747
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2014թ., վերաներկայացված	9,747	9,747
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք		
Տարվա շահույթ	31,528	31,528
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	41,275	41,275
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	41,275	41,275

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Շնորհի ստացված դրամական միջոցներ	468,900	640,211
Գործառնական գործունեությունից դրամական մուտքեր	680,034	169,888
Ստացված կանխավճարներ ծառայությունների գծով	169,104	199,169
Այլ մուտքեր	6,349	5,402
Պաշարների ձեռք բերում	(101,439)	(82,752)
Ծառայությունների ձեռք բերում	(295,133)	(196,333)
Տրված նվիրատվություններ	(38,083)	(1,475)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(402,752)	(276,446)
Վճարված շահութահարկ	(8,475)	-
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	(161,068)	(96,693)
Այլ ելքեր	(19,320)	(9,554)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր	298,117	351,417
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական միջոցների, ոչ նյութական և ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռք բերում	(182,694)	(226,609)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	(182,694)	(226,609)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Վարկեր և փոխառություններ, զուտ մարում	(57,265)	(72,310)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	(57,265)	(72,310)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	58,158	52,498
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	77,748	24,322
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	4,804	928
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ (ծնթց. 18)	140,710	77,748

1 Նախապատմություն

(ա) Գործարար միջավայր Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանում տեղի են ունեցել քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել ու կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող կազմակերպությունների գործունեության վրա: Հետևաբար, Հայաստանի գործարար միջավայրում ծավալված գործունեությանը հատուկ են ռիսկեր, որոնք բնորոշ չեն այլ շուկաներին: Ի լրումն, կապիտալի և վարկային շուկաներում դիսպոզիտիվ անորոշությունները ու դրանց ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսության վրա ավելի են բարձրացրել տնտեսական անորոշության մակարդակը գործարար միջավայրում: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի ֆինանսական վիճակի և գործառնությունների վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

(բ) Խումբը և հիմնական գործունեությունը

«Այբ» կրթական հիմնադրամը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) և նրա դուստր կազմակերպությունը՝ «Այբ կրթական հանգույց» հիմնադրամը (այսուհետ՝ միասին՝ «Խումբ»), քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց կամավոր գույքային վճարումների հիման վրա ստեղծված և անդամություն չունեցող ոչ առևտրային կազմակերպություն է, որը համախմբում է այն մարդկանց հնարավորությունները, ովքեր գիտակցում են յուրաքանչյուրի կյանքում կրթության կարևորությունը և կամենում են ստեղծել որակյալ ու բազմակողմանի կրթական միջավայր:

Կազմակերպությունը ստեղծվել է 2006թ. դեկտեմբերի 4-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Կազմակերպության հիմնական նպատակն է՝ Հայաստանում բարձրորակ, բազմաբևեռ, օրինակելի կրթական միջավայր ստեղծելը, Հայաստանի կրթական համակարգի զարգացմանը և կատարելագործմանը նպաստելը, դպրոցականներին և երիտասարդներին ուսման հարցում և իրենց կարիերայի զարգացման գործում աջակցելը, կրթական ոլորտի կազմակերպությունների աշխատակիցների օժանդակումը և նրանց շահերի պաշտպանումը:

Կազմակերպության հիմնադիրներն են՝

- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի՝ Աշոտ Ասլանյանը,
- Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացի՝ Դավիթ Փախչանյանը,
- Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացի՝ Արամ Փախչանյանը,
- Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացի՝ Կարո Սարգսյանը,
- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի՝ Կարեն Մուսաելյանը,
- Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացի՝ Դավիթ Յանը,
- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի՝ Մաթևոս Արամյանը,
- Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված «Օկտագոն» ՍՊԸ:

Կազմակերպության հոգաբարձուների խորհուրդը բաղկացած է վեց անդամից՝

- Խորհրդի նախագահ՝ Դավիթ Փախչանյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Արամ Փախչանյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Աշոտ Մկրտչյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Արեգ Զաքոյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Կարո Սարգսյան,
- Խորհրդի անդամ՝ Սարգիս Բադալյան:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներկայացված են ծանոթագրություն 27-ում:

Կազմակերպության իրավաբանական և գործունեության իրականացման հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Կոթյունի 19ա:

2014 թվականի ընթացքում Խմբի աշխատողների միջին քանակը կազմել է 178 աշխատող (2013թ.՝ 145 աշխատող):

2 Պատրաստման հիմունքները

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքները

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը հանդիսանում է Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթը և սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա առավելագույն էական ազդեցություն ունեցող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- Ծանոթագրություն 16 – Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստ
- Ծանոթագրություն 19 – Հետաձգված հարկային ակտիվներ

Ապագայի վերաբերյալ ենթադրությունների, ինչպես նաև գնահատման անորոշության հիմնական այլ աղբյուրների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է էական ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- Ծանոթագրություն 5 – Հասույթի ճանաչում
- Ծանոթագրություն 11 – Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ
- Ծանոթագրություն 13 – Անավարտ ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով կապիտալ ծախսումներ
- Ծանոթագրություն 26 – Պայմանական դեպքեր

(ե) Նախորդ ժամանակաշրջանի սխալի ուղղում

2014թ.-ի Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու ընթացքում Կազմակերպությունը իր 2013 թվականի շահութահարկի հաշվարկին վերաբերող սխալ է հայտնաբերել: Սխալի ուղղման նպատակով 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ազդեցություն կրած հոդվածները վերահաշվարկվել և վերաներկայացվել են: Հայտնաբերված սխալը ուղղելու համար Կազմակերպությունը համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին

հաշվետվության 2013թ. այլ եկամուտ հոդվածի գումարը նվազեցրել է 20,040 հազար դրամով, իսկ շահութահարկի գծով ծախսը՝ 3,340 հազար դրամով: 2013թ. տարվա արդյունքը նվազել է գուտ 16,700 հազար դրամով: Միևնույն ժամանակ, համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ եկամուտներին վերաբերող շնորհները Կազմակերպությունը ավելացրել է 20,040 հազար դրամով, իսկ շահութահարկի գծով պարտավորությունը և չբաշխված շահույթը նվազեցրել համապատասխանաբար 3,340 հազար դրամով և 16,700 հազար դրամով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Որոշ համադրելի գումարներ վերադասակարգվել են ընթացիկ տարվա ներկայացումներին համապատասխանելու նպատակով:

(ա) Համախմբման հիմքը

(i) Դուստր կազմակերպություններ

Դուստր կազմակերպությունները Խմբի կողմից վերահսկվող կազմակերպություններն են: Դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում վերահսկողության սահմանման ամսաթվից և դադարում են ներառվելուց վերահսկողությունը կորցնելու ամսաթվից: Դուստր կազմակերպությունների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը ըստ անհրաժեշտության փոփոխվում է, որպեսզի համընկնի Խմբի կողմից ընդունվածների հետ:

(ii) Համախմբման ժամանակ բացառվող հաշվապահական գործարքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ներխմբային մնացորդները և գործարքները, և դրանցից առաջացող ցանկացած չիրացված եկամուտ կամ ծախս բացառվում են:

(բ) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ՀՀ դրամի գործարքների օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործարքներից շահույթը կամ վնասը հանդիսանում է հաշվետու տարվա սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթով և ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարումներով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և արտարժույթով արտահայտված ու հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ամորտիզացված արժեքի տարբերությունը:

Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթի վերափոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները ներառում են առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, վարկեր և փոխառությունները:

Խումբը առևտրային դեբիտորական պարտքերը և տրված փոխառությունները սկզբնապես ճանաչում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում դրանց առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում առք ու վաճառքի օրը, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Խումբը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքները, այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Մասնակցությունը փոխանցված ակտիվում, որն առաջացել կամ պահպանվել է Խմբի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, միայն այն դեպքում, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Խումբը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներին է դասում տրված փոխառություններ և դեբիտորական պարտքերը:

Վարկեր, փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը, փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում: Նման ակտիվների սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով, որին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը, փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Վարկերը, փոխառությունները և դեբիտորական պարտքեր դասակարգը ներառում է ակտիվների հետևյալ դասերը՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը (ծանոթագրություն 16), տրված փոխառությունները (ծանոթագրություն 17), դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները (ծանոթագրություն 15) և վարկեր և փոխառությունները (ծանոթագրություն 22):

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում դրամական միջոցների մնացորդները, ցպահանջ ավանդները և բարձր իրացվելիությամբ ներդրումները՝ ձեռքբերման ամսաթվից երեք ամիս կամ պակաս ժամկետայնությամբ, որոնք ենթակա չեն իրական արժեքի փոփոխության էական ռիսկի:

(ii) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում առք ու վաճառքի օրը, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Խումբը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է:

Խումբը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգում է այլ ֆինանսական պարտավորությունների դասին: Այս ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը

տեղի է ունենում իրական արժեքով՝ հանած ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված բոլոր ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները և առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը:

(դ) Հիմնական միջոցներ
(i) Դանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Մեփական ուժեքով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, ինչպես նաև տեղանքի վերականգնման ծախսերը: Ձեռք բերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղկացուցիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված շահույթը և վնասը որոշվում են համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/ծախս» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների բաղկացուցչի փոխարինման ծախսերը ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում, երբ հավանական է, որ Խումբը կհոսեն այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները և վերջինիս արժեքը հնարավոր կլինի արժանահավատորեն չափել: Փոխարինվող բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

(iii) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց օգտագործման համար մատչելի դառնալու պահից, իսկ սեփական ուժեքով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է մաշվող գումարի գծով, որն ակտիվի ինքնարժեքն է կամ այլ փոխարինող գումար՝ հանած դրա մնացորդային արժեքը: Առանձին ակտիվների էական բաղկացուցիչները գնահատվում են, և եթե բաղկացուցչի օգտակար ծառայության ժամկետը տարբերվում է ակտիվի մնացած մասերի օգտակար ծառայության ժամկետից, ապա այդ բաղկացուցչի մաշվածությունն առանձին է հաշվարկվում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժեքով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հոդատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ստորև ներկայացված են օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար:

▪ Մեքենա-սարքավորումներ	5-10 տարի
▪ Տրանսպորտային միջոցներ	5-10 տարի
▪ Կառուցվածքներ	5-10 տարի
▪ Տնտեսական զույգ	1-5 տարի
▪ Համակարգչային տեխնիկա	1-5 տարի
▪ Գրքեր	1-5 տարի
▪ Այլ հիմնական միջոցներ	1-5 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճշտվում են ըստ անհրաժեշտության:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

(i) Ծանաչում և չափում

Խմբի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ նրանք ավելացնում են ոչ նյութական ակտիվի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

(iii) Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Ամորտիզացիայի հաշվարկը սկսվում է, երբ ակտիվը մատչելի է օգտագործման համար: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

▪ Համակարգչային ծրագրեր	10 տարի
▪ Արտոնագրված գրքերի թարգմանություն	1-10 տարի
▪ Լիցենզիաներ և հեղինակային իրավունքներ	1-10 տարի

(զ) Պաշարներ

Պաշարները ներկայացված են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների սկզբնական արժեքը հաշվարկվում է առաջին մուտքը առաջին ելք (ՖԻՖՈ) սկզբունքով և ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք ենթակա չեն Խմբին հետ վերադարձման, ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման և բեռնաթափման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են դրանց ձեռքբերման հետ:

Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար գնահատված ծախսումները:

(է) Արժեզրկում

(i) Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը, որը չի չափվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, գնահատվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն հայտնաբերելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե անկողմնակալ վկայությունը ցույց է տալիս, որ ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել կորստի դեպք, և այդ կորստի դեպքը բացասական ազդեցություն է ունեցել տվյալ ֆինանսական ակտիվի ապագա գնահատված դրամական հոսքերի վրա, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների (ներառյալ բաժնային արժեթղթերը) արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտականությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը պարտապանի կողմից, Խմբին վճարվելիք գումարի պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Խումբն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, պարտապանի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի ակտիվ շուկայի վերացումը: Ի լրումն, բաժնային արժեթղթերում կատարած ներդրումների համար արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն է համարվում իրական արժեքի էական կամ երկարաձգված նվազումը ձեռքբերման արժեքից:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Խումբը առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար դիտարկում է արժեզրկման վկայությունը անհատական և խմբային հիմունքներով: Բոլոր առանձին վերցված նշանակալի դեբիտորական պարտքերը գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից՝ առանձին հիմունքով: Եթե բոլոր առանձին վերցված նշանակալի դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման առանձին վկայություն չի հայտնաբերվում, ապա դրանք գնահատվում են հավաքական հիմունքով՝ տեղի ունեցած, սակայն չբացահայտված արժեզրկման վկայություն հայտնաբերելու նպատակով: Դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն, գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից հավաքական հիմունքով՝ խմբավորելով ռիսկի համանման բնութագրերով դեբիտորական պարտքերը:

Հավաքական արժեզրկումը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է պարտականությունների չկատարման նախկինում առկա միտումները, մարումների ժամկետները, կրած վնասի գումարը, որոնք ճշգրտվում են հաշվի առնելով ղեկավարության դատողությունները, թե արդյոք ներկա տնտեսական և վարկավորման պայմանները թույլ են տալիս, որպեսզի փաստացի վնասը ավել կամ պակաս լինի նախկինում առկա միտումներով առաջարկվողներից:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ դեբիտորական պարտքերի դիմաց պահուստային հաշվում: Խումբը շարունակում է ճանաչել արժեզրկված ակտիվի գծով տոկոսները զեղչի վերականգնման միջոցով: Եթե հետագայում տեղի ունեցած դեպքը հանգեցնում է արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցմանը, ապա արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցումը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Խմբի ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ պաշարների և հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի տվյալ շուկայի ներկա գնահատականը և այդ ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Արժեզրկման ստուգման նպատակով ակտիվները խմբավորվում են ակտիվների փոքրագույն խմբերի, որոնք առաջացնում են այլ ակտիվներից կամ ակտիվների խմբերից կամ դրամաստեղծ միավորներից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր:

Խմբի կորպորատիվ ակտիվները չեն առաջացնում դրամական միջոցների առանձին ներհոսքեր և օգտագործվում են մեկից ավելի դրամաստեղծ միավորի կողմից: Կորպորատիվ ակտիվները բաշխվում են դրամաստեղծ միավորներին խելամիտ և հետևողական հիմունքով և ստուգվում են արժեզրկման տեսանկյունից որպես այն դրամաստեղծ միավորի արժեզրկման ստուգման մաս, որին բաշխվում են:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Դրամաստեղծ միավորների գծով շահաձեռնարկված արժեզրկումից կորուստները բաշխվում են՝ նպատակ ունենալով նվազեցնելու դրամաստեղծ միավորի (դրամաստեղծ միավորների խմբի) կազմի մեջ մտնող այլ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները համամասնական հիմունքով:

Նախորդ ժամանակաշրջաններում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ բացահայտելու, թե առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի արժեզրկումից կորուստը հնարավոր է, որ այլևս գոյություն չունի կամ նվազել է: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ը) Աշխատակազմի գծով ծախսեր

Խումբը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները չափվում է չգեղչված հիմունքով և ծախսագրում է, երբ համապատասխան ծառայությունը ստացվում է:

Պարտավորություն է ճանաչվում աշխատակիցներին վճարման ենթական այն գումարների մասով, որոնց համար աշխատակցի կողմից մատուցված ծառայության դիմաց Խումբը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել:

(թ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Խումբը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղչելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում դրամի ժամանակային արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Չեղչի վերականգնումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

(ժ) Հասույթ

(i) Վաճառված ապրանքներ

Ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ առանց վերադարձումների, առևտրային զեղչերի և իջեցումների: Հասույթը ճանաչվում է համոզիչ վկայության առկայության դեպքում՝ սովորաբար վաճառքի իրագործված պայմանագրի տեսքով, համաձայն որի գնորդին են փոխանցվել ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը, հատուցման ստացումը հավանական է, հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի հետ կապված ծախսերն ու ապրանքների հնարավոր վերադարձը, չի դիտվում շարունակական մասնակցություն ապրանքների կառավարմանը և հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը: Եթե գոյություն ունի հավանականություն, որ կտրամադրվեն զեղչեր և գումարը հնարավոր կլինի արժանահավատորեն չափել, ապա զեղչը ճանաչվում է որպես հասույթի նվազեցում՝ վաճառքի ճանաչման պահին:

(ii) Ծառայությունների մատուցում

Ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում փաստացի մատուցված ծառայությունները հաճախորդի կողմից ընդունման պահին կամ գործարքի ավարտվածության աստիճանի համամասնությամբ:

(h) Ծնորհներ

Ծնորհները չեն ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Խումբը կատարելու է դրանց կից բոլոր պայմանները և որ շնորհները ստացվելու են:

(i) Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Ծնորհները, որոնց հիմնական պայմանն է, որ Խումբը պետք է գնի, կառուցի կամ այլ կերպ ձեռք բերի ոչ ընթացիկ ակտիվներ, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ոչ դրամային ակտիվի ձեռք ստացված շնորհները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են անվանական արժեքով և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում կամ այդ ակտիվի սպառումից առաջացող օգուտներին զուգընթաց:

(ii) Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

Ծնորհները, որոնք փոխհատուցում են Խմբի կատարած ծախսումների համար, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, որպես այլ եկամուտ սխտեմատիկ հիմունքով այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Խումբը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները:

Կենսաբանական ակտիվին վերաբերող ոչ պայմանական շնորհը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն դեպքում, երբ այն դառնում է ստացման ենթակա:

(i) Գործառնական վարձակալության ծախսեր

Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամանակահատվածի ընթացքում:

(իս) Ծահուքահարկի գծով ծախս

Ծահուքահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված տարրերին:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի կամ վնասի գծով վճարման կամ ստացման ենթակա հարկի գումարն է, որը ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման հետ կապված այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ էլ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկի գումարը որոշելիս Խումբը հաշվի է առնում անորոշ հարկային ռիսկերի ազդեցությունը, ինչպես նաև լրացուցիչ հարկերի, տուգանքների, ուշացված վճարումների համար տոկոսների գանձման հնարավորությունը: Խումբը գտնում է, որ հարկային պարտավորությունների գծով հաշվեգրումները բավարար են բոլոր բաց հարկային տարիների համար՝ հիմք ընդունելով բազմաթիվ գործոնների իր գնահատականը՝ այդ թվում հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունները և նախկին տարիների փորձը: Այս գնահատականը հիմնված է գնահատումների և ենթադրությունների վրա և կարող է ներառել մի շարք դատողություններ ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ: Կարող է ի հայտ գալ նոր տեղեկատվություն, որը կարող է ստիպել Խմբին փոխել իր ռիսկերի գնահատումը գոյություն ունեցող հարկային պարտավորությունների բավարար լինելու մասին: Հարկային պարտավորությունների նման փոփոխություններն ազդեցություն կունենան հարկային ծախսերի վրա այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել է գնահատականը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Խումբն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը զանգված է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Խումբը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, հարկային արտոնությունների և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

(ծ) Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ ուժի մեջ են մտել 2014թ. հունվարի 1-ից: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները ոչ էական ազդեցություն են ունեցել Խմբի ֆինանսական վիճակի և գործունեության արդյունքների վրա:

- Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցում – Փոփոխություններ «Ֆինանսական գործիքներ. ներկայացումը» ՀՀՄՍ 32-ում:
- Ոչ ֆինանսական ակտիվների վերականգնվող գումարի բացահայտումներ – Փոփոխություններ «Ակտիվների արժեզրկում» ՀՀՄՍ 36-ում:
- ՖՀՄՍ-ների բարելավումներ – 2010-2012 շրջան՝ Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 13-ում կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի վերաբերյալ:
ՖՀՄՍ-ների բարելավումներ – 2011-2013 շրջան՝ Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 1-ում «Ուժի մեջ գտնվող ՖՀՄՍ-ներ» հասկացության վերաբերյալ:

4 Իրական արժեքի որոշում

Խմբի հաշվապահական հաշվառման մի շարք դրույթներ և բացահայտումներ պահանջում են իրական արժեքի որոշում ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար: Իրական արժեքները որոշվել են չավման և բացահայտման նպատակով՝ հիմք ընդունելով ստորև ներկայացված մեթոդները: Կիրառելիության դեպքում, իրական արժեքների որոշման ժամանակ կատարած ենթադրությունների մասին լրացուցիչ տեղեկատվությունը բացահայտվում է ակտիվին կամ պարտավորությանը վերաբերող ծանոթագրությունում:

(ա) Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի իրական արժեքը գնահատվում է որպես հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող շուկայական տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ապագա հոսքերի ներկա արժեք: Իրական արժեքը որոշվում է բացահայտման նպատակների համար:

(բ) Ոչ ածանցյալ գործիքներ

Ոչ ածանցյալ գործիքների իրական արժեքը, որը որոշվում է բացահայտման նպատակների համար, հաշվարկվում է հիմք ընդունելով մայր գումարի և տոկոսագումարների գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի ներկա արժեքը՝ զեղչված հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող շուկայական տոկոսադրույքով:

5 Հասույթ

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Այլ դպրոցի ուսումնական ծրագրեր	360,997	180,735
Կրթության գերազանցության ազգային ծրագիր	111,641	-
Դիվիզանի դպրոցի ստեղծման ծրագիր	66,742	56,408
Մրցույթների կազմակերպումից	79,790	46,530
Ամառային ճամբար	6,749	7,115
Այլ դասընթացների կազմակերպումից հասույթ	3,613	6,077
Այլ իրացումից	1,186	410
	630,718	297,275

6 Այլ եկամուտ

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ. վերաներկայացված
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից	352,014	311,802
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	101,812	37,266
Այլ եկամուտներ	6,055	3,260
	459,881	352,328

7 Աշխատակազմի գծով ծախսեր

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	551,331	378,831
	551,331	378,831

2014 թվականի ընթացքում հաշվարկված ընդհանուր աշխատավարձից ոչինչ չի կապիտալացվել (2013թ.՝ 3,567 հազար դրամ):

Տարվա ընթացքում Խմբի աշխատողների միջին քանակը կազմել է 178 աշխատող (2013թ.՝ 145 աշխատող):

8 Այլ ծախսեր

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Այլ կրթական հանգույց	193,864	127,973
Գերազանցության կենտրոն	72,805	3,850
Առարկայական մրցույթի կազմակերպում	10,994	13,163
Դիվիզանի Այլ դպրոց	3,442	332
Այլ ավան	6,300	-
Այլ նվիրատվություն	4,278	689
Կրթաթոշակներ	51	7,164
Այլ հիմնադրամի այլ ծախսեր	18,698	16,594
	310,432	169,765

9 Ֆինանսական եկամուտ/(ծախսեր)

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված		
Տոկոսային եկամուտ բանկային ավանդների գծով	1,429	1,453
Ֆինանսական եկմուտ	1,429	1,453
Տոկոսային ծախս վարկերի և փոխառությունների գծով	(5,528)	(4,563)
Չուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	(2,056)	(496)
Ֆինանսական ծախսեր	(7,584)	(5,059)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ	(6,155)	(3,606)
Ֆինանսական ծախսեր		

10 Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)

Խումբը շահութահարկը վճարում է 20% դրույքով (2013թ.՝ 20%):

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ. վերաներկայացված
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	9,842	1,949
Հետաձգված հարկի գծով փոխհատուցում		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(11,913)	(3,704)
	(2,071)	(1,755)

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2014թ.		2013թ. վերաներկայացված	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև հարկումը	29,457	100%	7,992	100%
Շահութահարկի հաշվարկ կիրառելի հարկային դրույքով	5,891	20%	1,598	20%
Չուտ չհարկվող եկամուտ	(7,962)	-27%	(3,353)	-42%
	(2,071)	-7%	(1,755)	-22%

11 Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Կառուցվածքներ	Գրքեր	Մեքե-սարքավորումներ	Համակարգչային տեխնիկա	Տրանսպորտային միջոցներ	Տնտեսական գույք	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
Առ 1 հունվարի 2013թ.	-	2,623	58,837	26,301	6,517	52,220	44,074	190,572
Ավելացումներ	-	4,451	11,360	22,403	17,817	41,555	3,642	101,228
Ներքին տեղաշարժ	-	314	-	146	-	(112)	(348)	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.	-	7,388	70,197	48,850	24,334	93,663	47,368	291,800
Ավելացումներ	4,920	5,016	3,144	26,767	19,256	38,982	2,444	100,529
Ներքին տեղաշարժ	-	-	(2,786)	2,786	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	4,920	12,404	70,555	78,403	43,590	132,645	49,812	392,329
Մնացորդ և արժեզրկումից կորուստներ								
Առ 1 հունվարի 2013թ.	-	1,009	7,635	8,709	1,086	6,089	3,383	27,911
Մնացորդային ծախս	-	877	11,036	5,530	1,433	11,476	6,714	37,066
Ներքին տեղաշարժ	-	12	-	101	-	(4)	(109)	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.	-	1,898	18,671	14,340	2,519	17,561	9,988	64,977
Մնացորդային ծախս	173	2,427	12,574	10,777	3,121	16,662	7,516	53,250
Ներքին տեղաշարժ	-	-	(635)	635	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	173	4,325	30,610	25,752	5,640	34,223	17,504	118,227
Հաշվեկշռային արժեք								
Առ 1 հունվարի 2013թ.,	-	1,614	51,202	17,592	5,431	46,131	40,691	162,661
Առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.	-	5,490	51,526	34,510	21,815	76,102	37,380	226,823
Առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	4,747	8,079	39,945	52,651	37,950	98,422	32,308	274,102

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 7,158 հազար դրամ սկզբնական արժեքով հիմնական միջոցներ հաշվառվում են զրո հաշվեկշռային արժեքով (2013թ.՝ 6,959 հազար դրամ):

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի գրավադրված հիմնական միջոցներ:

(ա) Օգտակար ծառայության ժամկետների վերանայում

2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում Խումբը իրականացրել է գործառնական արդյունավետության վերանայում, որի արդյունքում անվտիտի են մնացել հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները:

12 Ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Արտոնագրված գրքերի թարգմանություն	Համակարգ չային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և հեղինակային իրավունքներ	Ընդամենը
<i>Մկգրնական արժեք</i>				
Առ 1 հունվարի 2013թ.	44,805	1,569	-	46,374
Ավելացումներ	3,567	1,561	251	5,379
Առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.	48,372	3,130	251	51,753
Ավելացումներ	-	2,549	81	2,630
Դուրս գրումներ	-	(500)	-	(500)
Առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	48,372	5,179	332	53,883
<i>Ամորտիզացիա և արժեզրկումից կորուստներ</i>				
Առ 1 հունվարի 2013թ.	-	156	-	156
Ամորտիզացիա	-	188	12	200
Առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.	-	344	12	356
Ամորտիզացիա	-	568	30	599
Արժեզրկումից կորուստ	48,372	-	-	48,372
Առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	48,372	913	43	49,327
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
Առ 1 հունվարի 2013թ.,	44,805	1,413	-	46,218
Առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.	48,372	2,785	239	51,396
Առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	-	4,266	289	4,556

13 Անավարտ ոչ ընթացիկ ակտիվներ

հազ.դրամ	Ընդամենը
Մնացորդը 2013թ. հունվարի 1-ին	1,117,027
Կառուցման ընթացքում գտնվող ակտիվների գծով կատարված ծախսումներ	152,944
Մնացորդը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ին	1,269,971
Կառուցման ընթացքում գտնվող ակտիվների գծով կատարված ծախսումներ	23,893
Մնացորդը 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ին	1,293,864

2010-2014թթ-ի ընթացքում Խումբը իրականացրել է «Այբ կրթական հանգույց» հիմնադրամի ավագ
դպրոցի կառուցում:

14 Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվներ ձեռք բերելու համար

2014թ և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվի մնացորդը ներառում է Մասաչուսեթսի
Տեխնոլոգիայի Ինստիտուտին տրված կանխավճարը, որը կազմում է 58,408 հազ. դրամ կամ 143,996
ԱՄՆ դոլար: Կանխավճարը տրվել է Մասաչուսեթսի Տեխնոլոգիայի Ինստիտուտին «Ֆաբ Լաբ»
ծրագրի իրականացման համար սարքավորումների գնման, առաքման, տեղակայման նպատակով:

15 Պաշարներ

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Ապրանքներ	1,771	1,252
Նյութեր	12,827	7,275
Արագամաշ առարկաներ	1,019	1,204
	15,617	9,731

16 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	41,150	11,834
Այլ դեբիտորական պարտքեր	17,311	3,456
	58,461	15,290
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստ	(8,316)	(7,169)
Ջուտ դեբիտորական պարտքեր	50,145	8,121
Դեբիտորական պարտքեր պետական բյուջեից	1,257	700
	51,402	8,821

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված Խմբի ենթարկվածությունը պարտքային ու արտարժույթի ռիսկերին ներկայացված է ծանոթագրություն 22-ում:

17 Տրված փոխառություններ

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Ոչ ընթացիկ		
Հապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	24,735	-
	24,735	-
Ընթացիկ		
Կարճաժամկետ բանկային ավանդ	3,246	2,946
Հապահովված փոխառություններ չկապակցված կողմերին	7,982	250
Հապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	-	21,000
	11,228	24,196

Կապակցված կողմերին չհապահովված փոխառությունները տրվել են անտոկոս:

Ընթացիկ փոխառությունների իրական արժեքը հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին, քանի որ զեղչման ազդեցությունն էական չէ:

Խմբի շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 25-ում:

18 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Դրամարկղ	130	130
Բանկային հաշիվներ	140,580	77,618
	<u>140,710</u>	<u>77,748</u>

Խմբի ենթարկվածությունը ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների զգայունության վերլուծությունը ներկայացված են ծանոթագրություն 25-ում:

19 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

(ա) Ծանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրելի են հետևյալ հոդվածներին՝

հազ. դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	2014թ.	2013*թ.	2014թ.	2013*թ.	2014թ.	2013*թ.
Ոչ նյութական ակտիվներ	9,674	-	-	-	9,674	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,663	1,434	-	-	1,663	1,434
Տրված կանխավճարներ	176	-	-	-	176	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	6,949	5,115	-	-	6,949	5,115
Զուտ հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	<u>18,462</u>	<u>6,549</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>18,462</u>	<u>6,549</u>

(բ) Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը տարվա ընթացքում

հազ. դրամ	1 հունվարի 2014թ.*	Եկամտում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	9,674	9,674
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,434	229	1,663
Տրված կանխավճարներ	-	176	176
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	5,115	1,834	6,949
	<u>6,549</u>	<u>11,913</u>	<u>18,462</u>

հազ. դրամ	1 հունվարի 2013թ.	Եկամտում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2013թ.*
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	1,434	1,434
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,845	2,270	5,115
	<u>2,845</u>	<u>3,704</u>	<u>6,549</u>

* - վերաներկայացված

20 Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Տարեսկզբի դրությամբ	1,424,407	1,126,157
Շնորհների ստացում՝ որից	306,952	335,516
Դրամական միջոցներ	300,466	335,516
Կրեդիտորական պարտքերի գիշումից	6,486	-
	1,731,359	1,461,673
Շնորհների օգտագործում՝ որից	(101,812)	(37,266)
Շնորհից եկամտի ճանաչում	(101,812)	(37,266)
Տարեվերջի դրությամբ	1,629,547	1,424,407

21 Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ. վերաներկայացված	1 հունվարի 2013թ.
Տարեսկզբի դրությամբ	100,406	83,796	
Շնորհների ստացում՝ որից	251,608	333,906	
Դրամական միջոցներ	229,099	333,906	
Ստացվելիք շնորհների գծով դեբիտորական պարտքերի ավելացում	22,509	-	
	352,014	417,702	
Շնորհների օգտագործում՝ որից	(352,014)	(317,296)	
Շնորհից եկամտի ճանաչում	(352,014)	(311,802)	
Աշակերտների կրթաթոշակի ֆոնդի հավելած	-	(5,494)	
Տարեվերջի դրությամբ	-	100,406	83,796

22 Վարկեր և փոխառություններ

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն Խմբի ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների մասին: Տոկոսադրույքի և արտարժույթի ռիսկին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 25-ում:

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Երկարաժամկետ փոխառություններ	3,892	-
	3,892	-
Ընթացիկ պարտավորություններ		
Բանկային վարկային գիծ	172	-
Կապակցված կողմերից ստացված գրավով չապահովված կարճաժամկետ փոխառություններ	27,915	67,001
	28,088	67,001

(ա) Պայմաններ և մարման ժամկետներ

Կապակցված կողմերից ստացված գրավով չապահովված փոխառություններն արտահայտված են արտարժույթով և ունեն 7.5% տարեկան տոկոսադրույք: Դրանց մարման ժամկետայնության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 25(դ)-ում:

23 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	20,653	73,177
Պարտավորություններ աշխատակիցներին	1,079	140
Պարտավորություններ աշխատակիցներին չօգտագործված արձակուրդների գծով	36,495	25,578
Պարտավորություններ բյուջեին	38,059	18,351
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	740	595
Գործառնական վարձակալության գծով	-	1,674
	97,026	119,515

24 Ստացված կանխավճարներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվի մնացորդը ներառում է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունից ստացված կանխավճարը, որը կազմում է 122,637 հազար դրամ: «Այբ» կրթական հիմնադրամը կանխավճարը ստացել է «Կրթության զերազանցության ազգային ծրագրի» իրագործման նպատակով:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվի մնացորդը ներառում է «Այբ» դպրոցի աշակերտների ծնողներից/օրինական ներկայացուցիչներից ստացված կանխավճարները, որոնց կազմում են 49,798 հազար դրամ: «Այբ կրթական հանգույց» հիմնադրամը կանխավճարները ստացել է աշակերտների ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու նպատակով:

25 Ֆինանսական գործիքներ և ռիսկերի կառավարում

(ա) Ամփոփ ներկայացում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Խումբը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- արտարժույթի ռիսկ
- պարտքային ռիսկ
- իրացվելիության ռիսկ
- շուկայական ռիսկ

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն վերը նշված յուրաքանչյուր ռիսկին Խմբի ենթարկվածության մասին, ինչպես նաև ռիսկերի չափման և կառավարման հետ կապված Խմբի նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված են վերը նշված ռիսկերին վերաբերող բնական և անհրաժեշտություններ:

Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Խմբի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

(բ) Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկին Խմբի ենթարկվածությունը կապված է դրամից տարբեր արժույթներով՝ ԱՄՆ դոլարով, Մեծ Բրիտանիայի ֆունտ սթերլինգով և Եվրոյով արտահայտված արտարժույթային բանկային հաշվի հետ:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ուներ արտարժույթով արտահայտված հետևյալ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները.

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	ԱՄՆ դոլարով արտա- հայտված 2014թ.	Եվրոյով արտա- հայտված 2014թ.	ՄԲ ֆունտ սթերլինգով արտա- հայտված 2014թ.	ԱՄՆ դոլարով արտա- հայտված 2013թ.	Եվրոյով արտա- հայտված 2013թ.	Ռուսական ռուբլով արտա- հայտված 2013թ.
հազ. դրամ						
Առևտրային և այլ դեբիտորական սպարքեր	10,874	-	-	580	-	-
Տրված փոխառություններ	4,512	-	-	-	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,494	2,799	40,679	28,639	2,661	8,461
Ստացված փոխառություններ	(30,082)	-	-	(67,001)	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական սպարքեր	-	-	-	(3)	-	(1,198)
Զուտ ենթարկվածություն	(4,202)	2,799	40,679	(37,785)	2,661	7,263

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները՝

ՀՀ դրամով	Միջին դրույք		Միջին դրույքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.
1 ԱՄՆ դոլար	415.77	409.63	474.97	405.64
1 Եվրո	552.16	544.12	577.47	559.54
1 Մեծ Բրիտանիայի ֆունտ սթերլինգ	684.62	640.72	737.68	668.74
1 Ռուսական ռուբլի	10.99	12.87	8.15	12.44

Զգալունության վերլուծություն

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի ամրապնդումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կապելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Խումբը դիտարկում է որպես խելամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ: Վերլուծությունն իրականացվել է նույն հիմունքով 2013թ. համար, ինչպես ներկայացված է ստորև:

հազ. դրամ 2014թ.	Սեփական կապիտալ	Շահույթ կամ վնաս
ՀՀ դրամի 10% արժեզրկում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	(420)	(420)
ՀՀ դրամի 10% արժեզրկում Եվրոյի նկատմամբ	280	280
ՀՀ դրամի 10% արժեզրկում Անգլիական ֆունտ սթերլինգի նկատմամբ	4,068	4,068
2013թ.		
ՀՀ դրամի 10% արժեզրկում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	(3,789)	(3,789)
ՀՀ դրամի 10% արժեզրկում Եվրոյի նկատմամբ	266	266
ՀՀ դրամի 10% արժեզրկում Ռուսական ռուբլու նկատմամբ	726	726

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի թուլացումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն՝ սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ պատվիրատուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Խմբի նկատմամբ: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում պատվիրատուներից ստացման ենթակա առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով:

(i) Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Խմբի ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր հաճախորդի առանձնահատկություններից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հաճախորդների բազայի կառուցվածքը, ներառյալ այդ հաճախորդների արդյունաբերության ու երկրների կողմից հանձն առնված պարտավորությունների չկատարման ռիսկը, քանի որ այս գործոնները կարող են ազդեցություն ունենալ Պարտքային ռիսկի վրա, մասնավորապես, ներկայիս ոչ բարենպաստ տնտեսական պայմաններում:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի համար Խումբը գրավ չի պահանջում:

(ii) Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին

Ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը: Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը:

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	2014թ.	2013թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	51,402	8,821
Տրված փոխառություններ	35,963	24,196
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	140,710	77,748
	<u>228,075</u>	<u>110,765</u>

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունն ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների:

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	2014թ.	2013թ.
Տեղական	40,528	8,241
Արտասահմանյան	10,874	580
	<u>51,402</u>	<u>8,821</u>

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունն ըստ հաճախորդների տեսակների:

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	2014թ.	2013թ.
Իրավաբանական անձինք և կազմակերպություններ	12,421	704
Ֆիզիկական անձինք	38,981	8,117
	<u>51,402</u>	<u>8,821</u>

Խմբի ամենամեծ դեբիտորը մի ֆիզիկական անձ է, որի դեբիտորական պարտքը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 2,933 հազար դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 1,800 հազար դրամ):

Արժեզրկումից կորուստներ

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի ժամկետայնությունը:

հազ. դրամ	Համախառն 2014թ.	Արժեզրկված 2014թ.	Համախառն 2013թ.	Արժեզրկված 2013թ.
Ոչ ժամկետանց	21,407	-	4,158	-
Ժամկետանց 0-30 օր	2,908	-	4,139	-
Ժամկետանց 31-120 օր	3,199	-	2,222	(1,766)
Ժամկետանց 121 օրից ավել	32,204	(8,316)	5,473	(5,405)
Զուտ ենթարկվածություն	<u>59,718</u>	<u>(8,316)</u>	<u>15,992</u>	<u>(7,171)</u>

Դերիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստի շարժը տարվա ընթացքում հետևյալն է.

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Մնացորդ տարվա սկզբին	(7,171)	-
Աճը տարվա ընթացքում	(1,750)	(7,171)
Հակադարձումից նվազում	605	-
Մնացորդը տարվա վերջին	<u>(8,316)</u>	<u>(7,171)</u>

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Խմբի մոտեցումն է ապահովել բավարար իրացվելիություն բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Խմբի համբավը վտանգելու:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնությունը, ներառյալ տոկոսների հաշվարկված վճարումները՝ առանց հաշվանցման համաձայնագրերի ազդեցության: Չի ակնկալվում, որ ժամկետայնության վերլուծությունում ներառված դրամական միջոցների հոսքերը կարող են առաջանալ շատ ավելի վաղ ժամկետներում կամ շատ ավելի տարբեր գումարների չափով:

2014թ.	Հաշվեկշռ ային գումար	Պայմանագր. դրամական միջոցների հոսքեր	0-6 ամիս	6-12 ամիս	1-2 տարի
հազ. դրամ					
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	97,026	97,026	65,133	31,893	-
Կապակցված կողմերից ստացված գրավով չապահովված փոխառություններ	28,638	29,672	-	28,950	722
Չկապակցված կողմերից ստացված գրավով չապահովված փոխառություններ	3,170	3,170	-	-	3,170
Գրավով չապահովված բանկային վարկեր	172	172	172	-	-
	<u>129,006</u>	<u>130,040</u>	<u>65,305</u>	<u>60,843</u>	<u>3,892</u>

2013թ.	Հաշվեկշռ ային գումար	Պայմանագր. դրամական միջոցների հոսքեր	0-6 ամիս	6-12 ամիս	1-2 տարի
հազ. դրամ					
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	119,515	119,515	39,692	79,823	-
Կապակցված կողմերից ստացված գրավով չապահովված փոխառություններ	67,001	67,752	67,752	-	-
	<u>186,516</u>	<u>187,267</u>	<u>107,445</u>	<u>79,823</u>	<u>-</u>

(ե) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Խմբի եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում փոխարժեքի դրույքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Խմբի գործունեության բնույթից ելնելով նշված ռիսկերից որևէ մեկին Խումբը ենթարկված չէ:

(զ) Իրական արժեքի և հաշվեկշռային արժեքի համեմատություն

Դեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Իրական արժեքի որոշման հիմունքները ներկայացված են ծանոթագրություն 4-ում:

26 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Խումբը չունի ամբողջական ապահովագրություն իր բոլոր շենքերի և սարքավորումների համար, ինչպես նաև այն ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ Խմբի տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Խումբը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ էական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Խմբի դեկավարությունը տեղյակ չէ Խմբի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

Խումբը այլ անձանց դեմ հարուցված դատական հայցեր չունի:

(գ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և տարբեր կերպ են մեկնաբանվում տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերն ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ ավելի մեծ և էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի գործող հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

(դ) Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն

Խմբի ղեկավարության կարծիքով Խումբը համապատասխանում է շրջակա միջավայրի պահպանության վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրության պահանջներին և վստահ է, որ Խումբը չունի շրջակա միջավայրի պահպանության հետ կապված պարտավորությունների ծագման էական ռիսկեր:

Այնուամենայնիվ, շրջակա միջավայրի պահպանության վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրությունը համեմատաբար նոր է, և օրենսդրության մեկնաբանությունների հնարավոր փոփոխությունները կարող են հիմք հանդիսանալ հետագա պարտավորությունների ծագման համար:

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Խումբը վերահսկվում է իր հիմնադիրների և հոգաբարձուների խորհրդի կողմից (տե՛ս ծանոթագրություն 1(բ)):

(բ) Գործարքներ ղեկավար անձնակազմի և նրանց ընտանիքների անդամների հետ

(i) Ղեկավարության վարձատրությունը

Տարվա ընթացքում հիմնական ղեկավար անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը, որը ներառված է «Աշխատակազմի գծով ծախսեր» (տե՛ս ծանոթագրություն 7) հոդվածում:

հազ. դրամ	2014թ.	2013թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	93,305	60,135
	<u>93,305</u>	<u>60,135</u>

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են Խմբի գործարքներն այլ կապակցված կողմերի հետ:

(i) Հասույթ

	Գործարքի արժեքը	Գործարքի արժեքը	Մնացորդը	Մնացորդը
	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.
հազ. դրամ				
Ծառայությունների մատուցում՝				
Կապակցված կողմերին	4,795	4,980	1,266	575
	<u>4,795</u>	<u>4,980</u>	<u>1,266</u>	<u>575</u>

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների բոլոր մնացորդները պետք է մարվեն կանխիկով՝ հաշվետու ամսաթվից հետո վեց ամսվա ընթացքում: Մնացորդներից ոչ մեկը գրավով ապահովված չէ:

(ii) Ծախսեր

	Գործարքի արժեքը	Գործարքի արժեքը	Մնացորդը	Մնացորդը
	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.
հազ. դրամ				
Ծառայությունների ձեռքբերում՝				
Կապակցված կողմերից	26,852	29,810	537	3,531
	<u>26,852</u>	<u>29,810</u>	<u>537</u>	<u>3,531</u>

Խումբը վարձակալական պայմանագրերով գրասենյակային տարածք և գույք է վարձակալել իր կապակցված կողմից:

(iii) Շնորհներ

Խումբը իր կապակցված կողմերից շնորհներ է ստանում կանոնադրական նպատակների իրականացման նպատակով:

	Գործարքի արժեքը	Գործարքի արժեքը
	2014թ.	2013թ.
հազ. դրամ		
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ՝		
Կապակցված կողմերից	44,495	1,463
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ՝		
Կապակցված կողմերից	76,506	110,625
	<u>121,001</u>	<u>112,089</u>

2014թ. և 2013թ. ընթացքում Խումբը դրամական տեսքով ստացված շնորհներն օգտագործել է ծանոթագրություն 8-ում ներկայացված ծրագրերի իրականացման, աշխատակազմի գծով ծախսերի վճարման, այլ ծախսերի, ինչպես նաև հիմնական միջոցների ձեռք բերման համար:

(iii) Վարկեր և փոխառություններ

	Գործարքի արժեքը	Գործարքի արժեքը	Մնացորդը	Մնացորդը
	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.
հազ. դրամ				
Ստացված փոխառություններ				
Կապակցված կողմերից	722	-	27,915	67,001
Տրված փոխառություններ				
Կապակցված կողմերին	37,215	-	24,735	21,000
	<u>37,937</u>	<u>-</u>	<u>52,650</u>	<u>88,001</u>

Կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունները տարեկան 7.5% տարեկան տոկոսադրույքով են, որը մոտ է շուկայական պայմաններին և մարվելու են 2015 թվականին:

(դ) Գնային քաղաքականություն

Կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքները տեղի են ունեցել ոչ շուկայական գներով և պայմաններով:

28 Էական դուստր կազմակերպություններ

«Այբ» կրթական հիմնադրամը 2011թ. հունիսի 22-ին ստեղծել է «Այբ կրթական հանգույց» հիմնադրամը և ստեղծման պահից ամբողջությամբ վերահսկում է իր դուստր կազմակերպությունը: